

POSTANOWIENIE

Dnia 27 czerwca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z odwołania D.K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.
o rentę z tytułu niezdolności do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 27 czerwca 2019 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 6 lutego 2018 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...] na rzecz adw. O.S. kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł, powiększoną o stawkę należnego podatku od towarów i usług, tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej, udzielonej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 6 lutego 2018 r., sygn. akt III AUa [...], Sąd Apelacyjny w [...] – w sprawie z odwołania D.K. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P. – oddalił apelację ubezpieczonej od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w P. z dnia 13 lutego 2017 r., sygn. akt VI U [...], oddalającego odwołanie D.K. od decyzji organu rentowego z dnia 17 kwietnia 2015 r., którą odmówiono jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego ubezpieczona zaskarżyła skargą kasacyjną. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazano, że skarga ta jest oczywiście uzasadniona (398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), ponieważ w toku postępowania apelacyjnego i podejmowanych czynności decyzyjnych związanych z wydaniem zaskarżonego orzeczenia nie została zrealizowana zarówno funkcja rozpoznawcza jak i kontrolna tego sądu. W ocenie autorki skargi „zasadność skargi kasacyjnej wiąże się z oczywistym naruszeniem prawa przez Sąd drugiej instancji. Zaskarżony wyrok zapadł z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa oraz podstawowych zasad prawa, widocznym *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy i dłuższych badań lub dociekań. Zgodnie z art. 286 k.p.c. Sąd może, a zatem nie musi, zażądać ustnego wyjaśnienia opinii złożonej na piśmie, może też w razie potrzeby zażądać dodatkowej opinii od tych samych lub innych biegłych. W sprawie zachodziły jednak wątpliwości, które sąd powinien powziąć - na skutek chociażby stanowiska wyrażonego w toku postępowania przez stronę - czy dotychczasowa opinia została sporządzona w sposób prawidłowy, a zatem czy wymaga wyjaśnień lub uzupełnienia. W sprawie skarżąca nie złożyła czytelnego wniosku o wezwanie na rozprawę biegłych lekarzy, choć kwestionowała opinie wszystkich biegłych i wносиła o uzupełnienie opinii (pismo ubezpieczonej z dnia 23.08.2016r.). Ubezpieczoną nie reprezentował w postępowaniu przed Sądem pierwszej i drugiej instancji profesjonalny pełnomocnik. W uzasadnieniu apelacji skarżąca zakwestionowała rzetelność dowodu z opinii biegłych. Skarżąca podniosła konkretne zarzuty, wskazywała na błędy które były widoczne nawet dla laika W świetle zgłoszonych przez ubezpieczoną uwag - istotnych uwag - do opinii sporządzonej przez biegłych, popartych dokumentacją medyczną w postaci zaświadczeń lekarskich zachodziła potrzeba przeprowadzenia uzupełniającej opinii...”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ubezpieczonej nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne

zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżąca wykazała istnienie przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Podczas, gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/ 07, LEX nr 453107; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08,

LEX nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie spełnia powyższych wymogów; nie wykazuje, aby w sprawie występował stan „oczywistej zasadności” skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Autorka skargi nie przedstawia odpowiedniej argumentacji, którą wykazałaby oczywistą zasadność jej skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Swoje twierdzenia ogranicza do prostej negacji oceny materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie przez Sąd drugiej instancji.

W sprawie w celu oceny stanu zdrowia skarżącej było prowadzone bardzo szerokie postępowanie dowodowe. Sąd pierwszej instancji przeprowadził dowód z opinii biegłych lekarzy specjalistów neurologa, ortopedy, endokrynologa oraz lekarza medycyny pracy, którzy przy uwzględnieniu orzeczeń wydanych w toku rozpatrywania sprawy przez organ rentowy oraz dokumentacji lekarskiej przedłożonej przez ubezpieczoną w toku postępowania przed organem rentowym i w postępowaniu sądowym sporządzili tożsame we wnioskach opinie co do oceny zdolności odwołującej się do pracy. Opinie biegłych zostały sporządzone w oparciu o szczegółową analizę stanu zdrowia ubezpieczonej pod względem schorzeń u niej występujących. Są one zupełne, jasne, w wyczerpujący sposób przedstawiają stan zdrowia badanej, uwzględniając leczenie, jakiemu ubezpieczona była i aktualnie jest poddawana i w pełny sposób odpowiadają tezom dowodowym zawartym w kolejnych postanowieniach dowodowych Sądu. Sąd pierwszej instancji dysponował

czterem opiniami biegłych neurologa, ortopedy, endokrynologa oraz lekarza medycyny pracy, sformułowanymi w sposób kategoryczny i nie pozostawiający wątpliwości. W tych okolicznościach Sąd przyjął za biegłymi, że ubezpieczona z uwagi na zdiagnozowane u niej schorzenia nie jest, choćby częściowo, niezdolna do pracy w dotychczasowym zawodzie. Wniesione przez skarżącą zarzuty do opinii biegłych Sąd Okręgowy uznał za nie mające merytorycznego charakteru, są one wyrazem niezadowolenia strony z oceny wpływu postawionej diagnozy na zdolność odwołującej się do pracy i kwestionowanie istnienia u badanej schorzeń, z uwagi na które stara się ona o świadczenie rentowe.

Sąd drugiej instancji – podzielając stanowisko Sądu pierwszej instancji – stwierdził, że ubezpieczona nie przywołała w swojej apelacji żadnych merytorycznych zarzutów co do przedmiotowych opinii biegłych.

Podkreślić trzeba, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) podlegają rozpoznaniu na etapie „przedsądu”, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione. Sąd Najwyższy w ramach „przedsądu” bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie (postanowienie Sądu Najwyższego z 16 maja 2008 r., I UK 16/08, LexPolonica nr 3058328).

Odmawiając przyjęcia skargi do rozpoznania Sąd Najwyższy miał na względzie wielokrotnie już powtarzane stanowisko, że sąd orzekający w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych nie ma obowiązku dopuszczania dowodów, zwłaszcza z opinii biegłych lekarzy tak długo, aż strona uzyska opinię odpowiadającą jej oczekiwaniom (wyroki: z dnia 19 marca 1997 r., II UKN 45/97, OSNAPiUS 1998 nr 1, poz. 24; z dnia 10 grudnia 1997 r., II UKN 391/97, OSNAPiUS 1998 nr 20, poz. 612). Należy uznać, że ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd drugiej instancji były wystarczające do prawidłowego rozstrzygnięcia tej sprawy.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (pkt 1.)

W pkt 2 orzeczono na podstawie § 16 ust. 4 pkt 2 w związku z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2019 r., poz. 18).